КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Ч. 77. Краків, 14. серпня 1940. Рік І.

„Krakauer Nachrichten" Ukrainische Volkszeitung für das General-Gouvernement

Adresse der Redaktion: „Krakauer Nachrichten" Krakau, Orzeszkowagasse 7. II Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration: Krakau, Karmeliterstrasse 34 Fernsprecher 230 39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном: місячно 3 зол. 50 сот. чвертьрічно 10 зол. 50 сот. піврічно 20 золотих річно 40 золотих Курс 1 нім. марки 2 зол.

Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81

Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39

Дирекції: ч. тел. 137-42

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Українські середні і фахові школи

Справа українських середніх і фахових шкіл дуже актуальна. По інформації просимо зголошуватися в канцеляріях Українських Допомогових Комітетів і Делеґатур в ось таких місцевостях: Сянік, Коросно, Криниця, Перемишль, Ярослав, Белз, Грубешів, Холм, Біла Підляська і Володава.

Ближче про цю справу повідомимо в найближчому числі »Кр. В.«.

КЕРМАНИЧ

Культурно-Освітнього Відділу УЦК.

Чорний день Анґлії

ЗАТОПЛЕНІ КОРАБЛІ, ЗІСТРІЛЕНІ ЛІТАКИ Й НАЛЕТИ НА АНҐЛІЮ.

Начальна команда німецької армії подає, що німецькі літаки заатакували анґлійські морські транспорти і затопили 12 торговельних кораблів 55.000 тон містоти. 7 кораблів важко ушкоджено. В тому дні затоплено 28 анґлійських кораблів. Біля Довр німецькі літаки знищили 12 анґлійських запірних протилетунських бальонів.

У звязку з німецькими налетами, дійшло до повітряної битви, в часі якої зістрілено 49 анґлійських літаків. Німці втратили 10 літаків.

У ночі німецькі літаки бомбардували анґлійські летунські бази та виробні у Ліверпулі й Брістолі.

Німецьке підводне судно затопило анґлійський торговельний корабель 8.700 тон містоти.

Анґлійські літаки налетіли на північну Францію, Бельґію і Голяндію, а в ночі на західну Німеччину та ушкодили мешкальні доми.

Два німецькі літаки пропали. Протилетунська німецька артилерія зістрілила досі 1500 АНҐЛІЙСЬКИХ ЛІТАКІВ.

Дня 10. ц. м. німецькі літаки продовжували свої розвідчі лети над Анґлією і морем. Затоплено один корабель 9.130 тон містоти

———o———

Великий повітряний бій над Портляндом

ЗІСТРІЛЕНО 73 АНҐЛІЙСЬКИХ ЛІТАКІВ. ВОЄННА ПРИСТАНЬ ПОРТЛЯНД ЗБОМБАРДОВАНА.

У НЕДІЛЮ БОЄВІ ЕСКАДРИ НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ ЗБОМБАРДУВАЛИ ВОЄННУ ПРИСТАНЬ ПОРТЛЯНД. В наслідок бомбардування знищено важні уладження пристані і підпалено збірники нафти.

Над Каналом Ля Манш дійшло до повітряного бою, В ЯКОМУ ЗІСТРІЛЕНО 73 АНҐЛІЙСЬКИХ ЛІТАКІВ. 14 німецьких літаків не вернулося.

Також знищено у цій пристані всі анґлійські кораблі. Анґлійська протилетунська артилерія не вивязалася зі свого завдання.

Німецькі бомби спричинили в портляндській пристані великі знищення. Горять збірники бензини, кораблі, бульвари перемінились у звалища, тощо.

Цей німецький налет викликав у Анґлії несамовите враження та пригноблення.

———o———

Населення Анґлії затривожене

Ню Йорк, 10. 8. Американський часопис »Ню Йорк Таймс« описує теперішні настрої в Анґлії, підкреслюючи, що з кожного листа, який приходить з Анґлії до Америки, пробивається журба, що буде завтра. В усіх тих листах слідна тривога, що панує в Анґлії. Населення Анґлії занепокоене, бо часті налети німецького летунства доводять, що рішальний наступ на Анґлію прийде ось-ось.

Нота Мадярщини до Румунії

Будапешт, 12. 8. При кінці минулого тижня Мадярщина вручила румунському урядові ноту у справі Семигороду. Діло в тому, що Мадярщина видвигає нові пропозиції у справі поладнання цього нерозвязаного питання. Місце переговорів поки що ще не назначене. Мадярську ноту підписав прем. Телекі і міністр закордонних справ ґр. Чакі.

Ця нота, як запевняють із Будапешту, не має ультимативного значіння. Мадярщина жде на нові предложення румунського уряду. Німецька преса пригадує, що полуднево-східні держави, себто Румунія, Мадярщина та Болгарія повинні негайно вирішити взаємно спірні справи.

Мадярська делеґація у Москві

Москва, 12.8. До Москви приїхала мадярська делеґація, щоб обговорити справу підписання московсько-мадярського торговельного договору. Мадярською делеґацією проводить посол Мікель. Обі держави опрацюють основи товарообмінного договору та обговорять справу безпосередньої залізничої комунікації.

В обличчі теперішнього міжнародного положення Мадярщина може відограти визначну ролю в транзитовому русі зі Совітів до балканських держав і з европейських держав на Далекий Схід. Совіти хочуть спроваджувати з Мадярщини промислові вироби та худобу

———o———

За нове життя в Церкві

Холм, 12. серпня 1940.

Холмщина подібна сьогодні до людини, яка перебула дуже важку недугу і знаходиться в стані виздоровлення. Її духовий і господарський орґанізм до краю ослаблений атаками польських заразків. Притупилась національна память, була спаралізована мова, стримані рухи і т. д. Холмщина щасливо перенесла »кризу« недуги, бо серце було здорове і відпорне. А тим серцем холмщан є Церква. Коли все національне й економічне життя було знищене, саме Церква, як найсильніша твердиня Холмщини, врятувала холмщан від загибелі.

Здоровий розум каже, що ця твердиня Холмщини — Церква — повинна бути окружена сьогодні особливою опікою: в тих частинах, де в часі атак була вона зруйнована, повинна бути відбудована й ще більше зміцнена; те, що було в руках окупантів поляків чи росіян і втратило український характер, мусить відзискати цей характер; дальше відбудування й охорона її може знаходитися лише в руках священиків і дяків — українців, вороги українства, аґенти б. окупантів, повинні бути усунені, а для нових — доступ замкнений.

Той самий здоровий розум каже, що кожний замах на серце Холмщини, на її одиноку непереможену ворогом духову твердиню, Церкву, треба вважати за чин, що вдаряє в інтереси нації: кожний заколот у ній на Холмщині, з якого боку він не йшов би, треба вважати за шкідливий і каригідний. Бо змученим душею, вичерпаним психічно холмщанам, потрібний сьогодні спокій, відпочинок, погідний настрій, а не нові хвилювання, нова боротьба. Аж до повного виздоровлення.

Про цей спокій, про цей погідний настрій холмщан повинні, разом з керманичами ширшого українського життя, дбати й священики на місцях, зокрема декани. На нещастя, поважна частина деканів — це той ворожий до українства елемент, що головним чином викликає заколоти у Православній Церкві, що силоміць хоче стримати розмосковлення Церкви, продовжувати русифікацію. Не називаємо їх покищо по імені. Подаємо, як приклад, м. Володаву, де старенький декан доходить до того, що бунтує міщан проти священика-українця, свого помічника, а навіть робить йому авантуру в церкві за те лише, що він править богослуження з вимовою і говорить по українськи. Про інших подібних деканів та їхню розкладову роботу скажемо іншим разом.

Тут зазначимо лише одне. Російське »містничество« чи старшинство (віком) мусить бути на Холмщині усунене. Маємо багато молодих, ідейних, свідомих священиків українців, навіть мітратів, засуджених на нидіння в селах і то лише тому, щоб у містах сиділи вороги українського народу — русотяпи і щоб мали в своїх руках деканські віжки. З цею аномалією треба скінчити. Їхнє місце повинні заняти свідомі українці, хоч би були й з молодих. Ворогам українства не місце не тільки на стано-

вищах деканів, але й взагалі в українській церкві.

Селянська маса, що творить велитенську більшість церкви, врятувала її своїми хресними муками. Цим селянським масам належиться з боку сільського духовенства тепла батьківська опіка й найширша культурно-освітня й господарська поміч. А проте ще й досі деякі священики, особливо русотяпи й малороси, хочуть залишатися виключно »урядовцями цивільного стану« і виконавцями обовязкових служб та треб. А поза цим — »моя хата з краю«. Так далі не може бути. Священик повинен бути першим робітником на ниві освіти, культури, кооперації, суспільної праці. І не лише він, але й ціла його родина. »Невтральних« повинні негайно замінити активні, які читають українську пресу і знають нашу історію, літературу, економічні і національно-духові потреби. Звичайно, не може бути тут місця тим, які не послуговуються в своєму житті українською мовою.

При лікуванні духових ран Холмщини духовенство мусить виявити багато такту і серця при орґанізації парохій та поділі між ними сіл. Справа в тому, що коли церкви на Холмщині були поперсвячувані на костели, попалені та порозвалювані, села без церкви були поприписувані часто-густо навіть до далеких церков. Сьогодні йде відбирання пересвячених церков та здвигання нових, а в звязку з цим відновлення старих парохій і взагалі новий поділ їхніх територій.

І тут маємо вже деякі непорозуміння. Причини подвійні: по-перше, »амбіції« сіл, що хочуть належати до тієї, а не іншої церкви, по-друге, особисті інтереси священиків, які хочуть мати якнайбільше сіл і душ. Буває, що села, які втратили церкву, не хочуть належати до сусідного села, де сьогодні є церква (б. »приписна«, непарохіяльна). І навпаки, священики не хочуть »віддати« того чи іншого села зі своєї парохії до іншої церкви. І через такі дрібнички доходить до непорозумінь, селяни хвилюються, шириться невдоволення, яке відбивається аж у пресі.

Чи не час уже припинити і наступи на православну церкву ззовні і всякі непорозуміння та заколоти внутрі її?

Чи не час започаткувати нарешті нове церковне життя — українське, світле, здорове? **Холмщанин.**

ПІДПИСАННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ДОГОВОРУ.

Букарешт, 11. 8. У Букарешті підписано німецько-румунський господарський договір про доставу румунського збіжжя для Німеччини. Договір підписав румунський міністр господарства і німецький посол. — Подробиці цього договору покищо невідомі.

Відправа голов і делеґатів У.Д.К. в Закопаному

I.

Як в днях 31. липня і 1. серпня ц. р. в Холмі з люблинської области (дістрікту) таксамо в днях 8. і 9. серпня ц. р. в Закопаному відбулася відправа голов і делеґатів У. Д. К. краківської области (дістрікту)

Дня 8. серпня ц. р. в год. 11,35 приїхав до Закопаного **Провідник У. Ц. К. проф. д-р Володимир Кубійович** разом з іншими членами УЦК, та деякими головами і делеґатами УДК, які по дорозі всіли до поїзду. На двірці привитали **Провідника** українські громадяни Закопаного з головою У. Д. К. в Новому Торзі Пафнутієм **Чупруном**, та делеґатом У. Д. К. в Закопаному Володимиром **Романиком.**

В год. 12,45, в готелі »Яніна«, в гарно прибраній салі відбулося відкриття відправи. На вступі голова У. Д. К. в Новому Торзі Чупрун, привитав Провідника У. Ц. К. **проф. Володимира Кубійовича**, висловлюючи радість в імені цілого українського громадянства Закопаного і новоторзького повіту, що саме їм припала честь витати Провідника УЦК і що саме на терені новоторзького повіту відбувається перша відправа голов У. Д. К. краківської области.

З черги маленька дівчинка смілим кроком підійшла до Провідника і віддеклямувавши віршик з привітанням передала Провідникові китицю квітів. — Опісля Провідник УЦК. привитав зібраних голов і делеґатів УДК. краківської области і відкрив відправу оголосивши порядок відправи, та подав до відома, що разом з ним беруть участь у відправі наступні керманичі відділів УЦК. а саме: орґанізаційний керманич інж. **Осип Бойдуник**, керманич культурно-освітнього відділу **м-р Микола Дужий** і в. о. керманича сусп. опіки **д-р Михайло Сопуляк.** Дальше подано до відома, що у відправі беруть участь голови чи пак делеґати таких УДК і їх делеґатур: Новий Торг, Закопане, Шляхтова, Краків, Криниця, Горлиці, Ясло, Дукля, Сянік, Динів, Перемишль, Ярослав, Лежайськ, Переворськ, Порохник, Радимно, Тарнобжеґ, Ряшів і Тарнів. По тих вступних формальностях відправу перервано до год. 15-ої.

II.

Представники влади на відправі УДК.

В год. 15-ій взяли участь у відправі представники німецької влади, а саме: шеф відділу національностей при уряді Ґенерального Губернатора **д-р Арльт** та шеф відділу для українських справ **полк. Бізанц.** Провідник УЦК. **проф. д-р В. Кубійович** привитав представників нім. влади і передав голос **д-рові Арльтові.** Промовець накреслив ці великі завдання і напрямні УДКомітетів та їхньої централі і в допомозі при орґанізації та розбудові українського суспільного життя і в кермі цим життям виконуючи обовязки і супроти свого народу і супроти німецької влади.

З черги виголосив промову **полк. Бізанц**, вказуючи на ті трудноші, що їх Централя та її низові клітини УДК і делеґатури зустрічають при виконуванні своїх завдань. Труднощі є і внутрішнього і зовнішнього характеру, але й одні і другі треба усувати, щоб остаточно вивязатися зі своїх завдань. Дальше представники влади живо цікавилися відомостями про відносини на місцях, про які інформували їх поодинокі учасники відправи та які стенографовано.

Продовження відправи того ж дня відбулося у віллі »Грабіна«, в доповненому складі представників німецької влади: референтами відділу національностей і вільної допомоги при старостах краківської области, з шефом відділу вільної допомоги при уряді Генерального Ґубернатора — **Гайнріхом** і шефом відділу національностей при уряді шефа дістрікту — **Ульманом** та шефом відділу вільної допомоги при уряді шефа дістрікту — **Кріппенетаплем.**

Реф. Гайнріх відкривши нараду і привитавши зібраних, подрібно обговорив завдання та напрямні допомогової акції Українських Допомогових Комітетів, пояснюючи приявним їхню ролю в тій акції, та відношення до цієї акції німецької влади.

З черги представники УДК і Делеґатур складали інформативні звіти з місць про осяги, недомагання та причини недомагань допомогової акції. На всі побажання відповідав реф. Гайнріх, який в Централі та в терені здобув собі, своїм відношенням до української допомогової акції повні симпатії українців. Під кінець цієї поширеної відправи **д-р Арльт** говорив про українську допомогову акцію, її позитивні сторінки та її недостачі, про причини недостач і способи їх усунення.

Від імені українських учасників відправи склав подяку **д-р В. Загайкевич**, який вказав на українсько-німецьку приязнь. Нашим бажанням, щоб ця приязнь, щира, природня, між двома народами залишилася й надалі, і щоб її ніхто не замішав — закінчив промовець. Вкінці **реф. Гайнріх** подякував учасникам за інформації і побажав успіху в дальшій праці. Опісля відбулася спільна гутірка при чаю, при якій учасники обмінялися думками шодо дальшої праці на місцях.

III.

Чергового дня, 9. серпня, в год. 8-ій, в готелі »Яніна« почалася дійсна відправа. Провідник УЦК. **проф. д-р Кубійович** виголосив змістову промову про сучасне положення і наші завдання. Далі промовець зупинився над допомоговою акцією УЦК і УДК та їхніх Делеґатур, подрібно обговорив її оформлення, структуру, орґанізацію та розбудову, взиваючи приявних до праці, зокрема тут на Лемківщині, де живе визнажене і зубожіле населення. Це не значить, що можна занедбувати працю на інших теренах. Навпаки, саме на інших теренах ми повинні працю поглибити, щоби прийти з допомогою Лемківщині і звязати її нерозривно з рештою наших теренів для кращого майбутнього нашого народу. Далі чергувалися реферати поодиноких керманичів. Реферат на тему »Участь українців в адміністрації і самоуправі« виголосив **д-р Володимир Загайкевич.** В год. 13-ій перервано відправу до години 18-ої. В міжчасі учасники відправи відбули прогульку на »Каспровий Верх«, де проф. В. Кубійович давав її учасникам фахові пояснення.

В год. 18-ій поодинокі учасники складали звіти про відносини на місцях, висловлювали свої погляди на дотеперішню працю та подавали пляни праці на майбутнє. Жаль лише, що учасники - делеґати не прибули на зїзд з підготованими матеріялами про дотеперішню діяльність УДК і не предложили **на письмі** короткі звідомлення з діяльности, зокрема побажане (теж на письмі), що до дальшої діяльности, як про це була згадка у повідомленні з 31. 7. ц. р.

Під кінець відправи **д-р В. Загайкевич** виголосив річеву і глибоку змістом промову, в якій навязуючи до останнього інциденту на теренах ярославського УДК, головно в Перемишлі, вказав, що в нашому орґанізмі ще покутує недуга самоволі, яка доводила до чорних рад. Це є та **крамола**, яка нам дала Тетерю і Брюховецького, а Сірка штовхнула проти гетьмана Дорошенка. Оцю крамолу треба вогнем і мечем нищити, якщо не хочемо нової руїни. — Щоб цю крамолу знищити на те потрібно, щоб ми одностайно стали одною лавою до праці під кермою нашого Провідника проф. д-ра В. Кубійовича. До тієї праці яка є можлива тут на цих окрайках, в тих умовинах, в яких ми нині живемо! Тому урочисто тут заявляємо беззастережний послух проф. д-рові В. Кубійовичеві і прирікаємо боротися з всякою крамолою та безвідповідальшиною. Подякувавши проф.

д-рові Кубійовичеві за всі дотеперішні труди і побажання в імені приявних сил до дальшої праці, склав на руки д-ра Арльта подяку німецькій владі за зрозуміння потреб українського населення в Генерал-Губернаторстві, що приявні — як і попередні заяви і приречення — приняли довготривалими оплесками.

Замикаючи відправу Провідник проф. В. Кубійович вказав на осяги відправи, подаючи до відома приявним, що такі відправи треба організувати частіше, щоб взаїмно себе інформувати і намітити напрямні. Подякувавши приявним за участь у відправі побажав сил і успіхів в праці. Національним гимном закінчено відправу в год. 21-ій.

В 75 числі »Краківських Вістей« з дня 9. серпня ц. р. у звідомленні про відправу голов і делегатів У. Д. К. люблинської області (дістрікту), »друкарський чортик« напакостив чимало, а саме на стор. 3. в уступі IV. в долині, пропущено імя одного з представників німецької влади **Гайнріха**, який обговорив завдання та напрямні допомогової акції. Перший і другий рядок з долу третьої шпальти має виглядати так: »З черги реф. Гайнріх, шеф відд. вільної допомоги при уряді Генерального Губернатора, обговорив завдання та напрямні допомогової акції« і т. д. як в тексті.

Інж. О. Бойдуник.

Дальші осяги італійської офензиви

ЗАЙНЯТТЯ АДУЕНИ. — АНҐЛІЙЦІ ВІДСТУПАЮТЬ.

Італійська начальна команда подає: Італійські бомбовики важко ушкодили анґлійський лінійний корабель »Резолейшен« і один контрторпедовець.

У північній Африці бомбардували італійські літаки залізничний двірець у Марсі Матрук і ворожі позиції біля Сіді Баррані.

У східній Африці італійці йдуть швидко вперед, займаючи Адуену в анґл. Сомалі. Летунство бомбардувало летунський майдан у Бербері, поціливши один корабель; зістрілено два ворожі літаки.

У неділю зайняли італійські війська в Сомалі два гірські просмики Кадрін і Гаераy. Італійці йдуть нестримно вперед.

Летунство бомбардувало ворожий летунський майдан в Єрковіт у Судані, при чому знищено 15 літаків. Всі італійські літаки вернулися цілo на свої місця.

Крім того потверджено, що на морі затоплено анґлійське підводне судно »Один«.

Ворожі налети на Гаржар, Массаву й Гуру не мали ніяких успіхів.

—o—

Анґлія задержала 38 балтійських кораблів

Штокгольм, 10. 8. Анґлійсько-совітські взаємини гіршають з кожним днем. В останньому часі напруження збільшилося ще й тому, що Анґлія задержала у своїх пристанях 38 кораблів балтійських держав, що, як відомо, тепер належать до Совітів. Ці кораблі мали заплисти до своїх пристаней під совітським прапором, одначе Анґлія не випускає їх із своїх пристаней, мотивуючи свій поступок всякими формальностями.

Совітський посол у Льондоні склав домагання звільнити ці кораблі, зокрема естонські, призначені для Совітів. Та анґлійці звільнили досі всього один корабель.

Втеча індійських вояків зі Сінґапуру

Токіо, 10. 8. Японський часопис »Йомюрі« повідомляє, що зі Сінґапуру втікло 4000 індійських вояків, які служили в анґлійських ґарнізонах. Часопис відмічує, що Анґлія тратить вплив в Азії. Життя у Сінґапурі основно змінилося. Дротяні засіки, різні воєнні написи, купелеві площі пусті, то що. Індійські вояки не хочуть служити в анґлійських ґарнізонах, їх звичайно приміщують у поганих касарнях. Тепер анґлійці покликують до війська всіх мужчин в Індії від 17—45 року життя. Та ледви чи це їм вдасться.

—o—

Політика Словаччини на нових рейках

През. Тісо проти жидів

Братислава, 12. 8. На конґресі словацької партії виголосив президент д-р Тісо промову, в якій зясував нові напрямні політики Словаччини. Словацький нарід мусить бути здисциплінований і виявити велику охоту праці, щоб оправдати свою державну самостійність, говорив през. Тісо. Напятнував гостро і спроби жидівства припинити заходи уряду радикальної ліквідації жидівського питання у Словаччині. Вкрадена свого часу словацька власність мусить вернутися у словацькі руки.

Самовистарчальність Японії

Токіо, 11. 8. Японський міністр торговлі і промислу, Кобаяші, заявив представникові »Япан Таймса«, що Японія змінить свою господарську політику. Найважніше те, що Японія мусить господарсько унезалежнитися від Анґлії та Америки. Ця господарська самостійність Японії можлива, бо Німеччина дає під тим оглядом багато зразків до наслідування, підкреслив мін. Кобаяші.

За усунення анґлійців зі Східньої Азії

Токіо, 11. 8. В Японії зростають протианґлійські настрої з кожним днем. »Япан Таймс« повідомляє, що раз-у-раз відбуваються по містах Японії протианґлійські демонстрації, на яких населення різко домагається усунення впливів Анґлії зі Східньої Азії. Населення ухвалює на таких демонстраціях резолюції і пересилає їх урядові в Токіо.

—o—

Заборона комуністичної діяльности у Швайцарії

Берно, 11. 8. Швайцарська союзна рада заборонила під загрозою строгої кари комуністичну, троцькістівську й анархістичну діяльність на території Швайцарії. Це рішення відноситься теж і до організації »Червона Допомога« та »Приятелі Совітів«. В осені швайцарський парлямент вирішить ліквідацію комуністичних мандатів у національній раді Швайцарії.

—o—

СОВІТОФІЛЬСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ФІНЛЯНДІЇ.

Гельсінки, 11. 8. В останніх днях відбулися у Фінляндії протосовітські демонстрації, які уладило т-во »Приятелів Совітів«. Поліція арештувала багатьох демонстрантів, зокрема провідників.

У четвер фінляндський уряд оголосив заяву, що арештування демонстрантів ніяк не спрямовані проти Совітів, тільки що демонстранті переступили межі закону про збори. Факт, що демонстранти виступали проти президента Фінляндії, проти уряду, преміера, а навіть зайняли грізну поставу супроти поліції, дав притоку до арештувань. Ці арешти були необхідні, підкреслює інформаційне фінляндське бюро і вони ніяк не повинні вплинути відємно на совітсько-фінляндські взаємини.

—o—

ГОСТРІ РОЗПОРЯДКИ У ФІНЛЯНДІЇ ПРОТИ СОВІТОФІЛІВ

МОСКВА, 12. 8. Совітська преса дальше обговорює події у Фінляндії підкреслюючи, що фінляндська влада переслідує »Товариство мира і приязни зі Совітами«. Агенція ТАСС повідомляє, що фінляндська влада наказала видалювати з праці членів згаданого товариства. Багато робітників, які належали до того товариства, втратили працю.

—o—

КОНФІСКАТА МАЙНА В ЛИТВІ.

Ковно, 11. 8. Литовський уряд оголосив закон про конфіскату майна тих литовських громадян, які після 15. червня ц. р. втекли з Литви за кордон. Їх уважають »ворогами народу«. Цей закон відноситься і до тих осіб, які ще перед 15. червня виїхали з Литви леґально, але досі не вернулися. Якщо вони не вернуться до Литви до 4 тижнів після оголошення того закону, то їхнє майно буде теж сконфісковане.

—o—

ЛАТВІЯ ПРОТИ КОЛХОЗІВ

Штокгольм, 11. 8. Наспіли вісті, **що латвійський уряд і комуністична партія заявилися рішуче проти творення колективних господарств у Латвії.** Слід відмітити, що негайно після створення у Латвії комуністичного уряду, повстало там декілька колхозів. Тепер уряд оголосив заяву, **що комуністична латвійська партія вважає ті колхози безправними.**

—o—

ПРОМОВА ПРЕМ. ДЖІҐУРТУ.

Румунський преміер Джіґурту виголосив в радіо промову до румунського народу, в якій обговорив значіння приязни Румунії з державами осі. Преміер Джіґурту відмітив, що Румунія мусіла зірвати з давною своєю закордонною політикою, бо ж у повітрі повиснула була вже буря. Румунія заключила господарський договір з Німеччиною і склала заяву невтральности.

Попередній уряд Румунії не хотів зірвати зі системою політики, яку очолювала Анґлія, тому теж не дійшло до зближення з Німеччиною. Щойно новий уряд, що має на меті відродження усіх ділянок життя Румунії, вважав за корисне навязати тісні взаємини з Німеччиною та Італією. Ота політика забезпечує Румунії всесторонній розвій і звільнить її від жидівських впливів.

Уряд Румунії бажає порозуміння з Мадярщиною і Болгарією, закінчив прем. Джіґурту.

—o—

З голосів преси.

Чи можна виголодити Европу

Д-р Г. Декен з Інституту конюнктурних дослідів у Берліні, оголосив під повищим наголовком в останньому числі тижневика »Дас Райх« фахову статтю з численними статистичними даними та з порівнянням харчевих кальорій у різних харчевих продуктах, тих, що їх споживали головно перед війною та тих, що їх здебільша споживають в Европі, обхопленій більше чи менше военними діями. — У тій статті чимало цікавих новин і для широкої публики, яка цікавиться, наскільки реальною є погроза анґлійців, що — мовляв — вони внеможливлять імпорт з Америки та »виголодять« Европу.

»Поняття середньо-европейського господарського бльоку вправді виринає сьогодні в усіх міркуваннях про харчеву політику під знаком великого господарського простору, а проте воно докладно ще не означене навіть якимись найменшими границями. Тому, коли ми розуміємо під середньою Европою велико-німецький господарський простір, Скандинавію включно з Фінляндією та південно-східню Европу, то це дефініція також дуже загальникова. А проте річ не в докладно окреслених границях простору, як радше у тім, щоб конкретно вирахувати можливості того середньо - европейського простору самому прохарчувати себе. Ця проблема нині остільки актуальна, що анґлійці раз-у-раз повторюють, що »генерал голод« є таки їх найкращим союзником, при помочі якого вдасться таки змусити Німеччину, щоб вона впала на коліна. Показується, що це ще одна англійська самоомана, хоч до середньо-европейського господарського простору ми включили навіть ще кілька країв, як Швеція, Норвеґія й ін.

Кажучи про великий господарський простір Европи, слід мати на увазі такі три окремі суцільні господарські бльоки:

а) велико-німецький простір (давній Райх із Сарщиною, кол. Австрією, Судетами, Данціґом і Мемелем, прилученими до Німеччини краями з Польщі, Генерал-Ґубернаторством Польщі, Протекторатом Чехії і Моравії та Словаччиною),

б) південно-східній европейський господарський простір (Румунія, Болгарія, Югославія, Угорщина і Греція),

в) скандинавський господарський простір (Данія, Норвеґія, Швеція і Фінляндія).

Населення всіх тих країн рахує разом ок. 186 мільйонів душ.

Той середньо - европейський господарський бльок з погляду продукції і консумпції харчевих продуктів у минулому часі не є самовистарчальний в цілости, бо з отих 186-ти мільйонів мешканців лише яких 173 мільони можуть прохарчуватися з землі, що дає сільсько-господарські продукти. Але в порівнанні з мирними часами населення таки є ощадніше у споживанні харчів, одночасно продукція харчів є зраціоналізована«.

Дальше автор подає докладно, скільки яких харчів споживали люди у вичислених вгорі господарських бльоках та скільки людина потребує харчевих кальорій. Виказавши статистичними табелями та точними обрахунками, як то люди нічого не втратили на тому, що споживання мяса заступили у далеко більшій мірі споживанням ярин та подекуди мучних страв, автор кінчає таким висновком:

»З усього того видно, що у велико-німецькому господарському просторі є великі можливості, навіть підвищити стопу прохарчування населення, так, що мови нема про вичерпання без залишків харчевих запасів. У південній Европі справа представляється гірше. Зате у північно-нордійському господарському просторі існують знову подібні можливості, як у Німеччині. Отже де ті можливості виголодити Европу — це для нас невідомо. Коли ввесь середньо-европейський господарський бльок буде свою сільсько-господарську продукцію таксамо раціоналізувати, як робить це вже Німеччина, то той бльок є рішуче незалежний від будьякої бльокади«.

Очевидно, що треба ще мати на увазі, що ніколи ніяка бльокада не вдається на 100%, тимбільше бльокада анґлійська, коли сама Анґлія підлягає теж бльокаді, а її фльота щораз більше мусить служити іншим цілям, ніж пильнування далеко-морських шляхів інших европейських країн. Проти анґлійських рахунків свідчить факт прилуки до велико - европейського господарського бльоку таких країн з високою сільсько-господарською культурою, як Голяндія та Франція, звідки надвишки харчів ідуть до інших европейських країв, що стоять під німецькою управою.

Еспанія після упадку Франції

У »Дойче Альґемайне Цайтунґ« з 3. ц. м. був цікавий допис кореспондента того часопису Барта з Мадриду, в якому знаходимо пояснення, чому саме Еспанія так сильно зацікавлена у перемозі держав осі. Це діється не тільки тому, щоб самій на тій перемозі заробити територіяльно (Ґібральтар, Танжер) і не тільки у звязку зі спорідненими устроями та найбільшими симпатіями, що їх держави осі здобули собі в еспанців своєю допомогою в їх боротьбі з червоним урядом, але головно з уваги на Францію, яка від століть тяжіла своєю великодержавницькою потугою над Еспанією та спутувала їй всяку свободу рухів.

„В дні, коли ґакенкройц повис над Версалем, — писав один еспанський часопис — день 14. червня є для нас днем історичного визволення". Цей вислів треба брати у буквальному розумінні. Еспанія почувала себе округло три століття під гнетом та контролею держави з того боку Піренеїв. Від часу історичного двобою Рішеліє — Оліварез, який скінчився заломанням еспанської світової потуги, не могла Іберія почувати себе повноправною частиною континенту. Франція стала потугою, яка з титулу ґеополітичного положення загарбала собі право рішати про те, чи Еспанію можна прийняти чи треба її виключити зі спільноти народів Европи".

Новітня історична школа в Еспанії проводить паралелі між історією Німеччини та Еспанії і доходить до цікавих висновків. Вона твердить, що злощасний для Еспанії мировий договір в Утрехті (1712, закінчення еспанської війни за наслідство, поділ еспанських посілостей в Европі між Францією, Анґлією та Австрією) був би неможливий, коли б його не попереджував злощасний для Німеччини мир у Вестфалії (1648, кінець 30-літної війни, поділ німецьких земель поміж Францією і Швецією, та розчленування одностайної німецької території на безліч суверенних державок). Іберійський півостров лежить у середині хреста, якого два рамена творять дві найсильніші ґеофізичні течії. Одна з них це

ОМЕЛЯН КОСТИШИН. 2)

Береза

(Спомин)*)

Я зрозумів...

Ждали ми отак і нам здавалось, що нас усіх молодих зі синіми мобілізаційними картками не заберуть на мобілізацію. Але і це була мобілізація, тільки інакша — до арештів, до концентраційних таборів. Тоді щойно пригадав я собі, що не взяв нічого зі собою, ані плаща, ані білля, ані нічогісінько. Просив, щоб мене пустили ще додому дещо взяти, але шкода було говорити. Зараз відїзджаємо й нема як. Ключі від мешкання й установи казав я залишити під опіку солтисові.

Казали нам сідати на підводи. На кожній підводі по двох резервістів і двох аґентів, або поліцаїв.

З болем серця пращаємо село. Здавалося нам чомусь, що вже ніколи його не побачимо.

Виїхавши за село, ми побачили, що нема нікого. Балачка десятника, немовто би село окружила поліція, виявилась брехнею.. І мені стало ще більше жаль. Траплялась нагода чмихнути до поблизького ліса, що ось перед нами, а тепер уже запізно. Думки перелітали в голові одна за одною, тому й не стямився, як заїхали ми до невеличкого містечка, на поліційну станицю.

На станиці застали вже повно арештованих, зігнаних до двох кімнат. Духота була жахлива. Від сопуху аж душило. Вікна не мали крат, тому були все зачинені, щоби ніхто не вимкнувся.

А тимчасом арештантів ще напливало. Стиск, що не дай Бог. Треба було ввесь час стояти. Врешті зявився командант поліції з якимись паперами в руці та заявив, що оголошено стан военний і тому влада нас інтернувала, як неневних. Він роздав кожному ці задруковані папері та казав ствердити їх відбір.

Я прочитав цей свій друк і навіть дещо успокоївся. Там було зазначено, що можна вносити до 14 днів реклямацію у справі арештування. Коли ж я спитав одного з арештованих, чи він буде вносити реклямацію, то він висміяв мене.

Тут ми довго не загріли місця. Тайні позакували нас двійками у кайданки й посадили на підводи, що стояли на поготові на подвірю, і ми рушили до Сокаля.

Тут порозділювали нас. Деяких замкнули в судовім арешті, інших у маґістратськім, або в поліційнім. Я попав до поліційного, де було найгірше. Мене привитали тут інші товариші долі з міною „не журись". Я кинув оком довкола. В кутку стояла прича, на якій могло лежати тільки чотири особи, а в келії було двацять кілька. Віконце маленьке, закратоване, коло нього всі товпилися. І тут було повітря, що сокира повисла б — як то кажуть. З мене шуткували інші, як з новика, показуючи стричок. Та мені було не до шуток. З перевтоми не міг говорити. Товариші недолі відступили мені місце на причі і я положився та вснув. Пробудившись, почув страшенний голод. Цілий день не їв, бо не мав нічого зі собою. Ждав, може хтось змилосердиться та дасть кусок хліба. Інтернованим нічого їсти не давали, бо кожний мав взяти зі собою харчі на чотири дні.

По кількох днях випровадили нас з келії на подвіря, де перечислили і чвірками пігнали під ескортою на залізничу стацію. На стації стояли ми довший час. Знайомі приглядалися здалека, махали руками й хусточками, пращаючись з нами. Тут ми довідались про виповідження Німеччині війни Анґлією та Францією. Нас ця вістка страшенно пригнобила, бо думали, що війна тепер затягнеться, а наша доля і так непевна завтра. Ми не знали, куди нас повезуть і що з нами станеться.

Тепер заладували нас як худобу в товарові ваґони й наказали не рушатись, бо за найменший спротив „куля в леб". Нічого діяти. Ідемо так у темноті та голоді до Рави Руської, де захопила нас ніч.

Висіли з поїзду. „Лончиць, лончиць!" — кричав командант до тих, які з перемучення не могли вже йти, тільки волочили за собою ноги. В равській тюрмі знов відчитували прізвища, перечислювали, передавали, так довго, що ми вже падали з ніг. Коби десь

*) Гл. »Кр. Вісті« ч. 76.

морський шлях, що лучить Середземне Море з Атлянтиком, друга — це сухопутній шлях, що лучить Европу з Африкою. „Ніде у світі магнетичні людські енергії не перехрещуються так безпосередньо і наглядно, як тут". Ця виймкова позиція Еспанії була колись джерелом її світової потуги, була теж джерелом найбільших історичних катастроф. З останньої катастрофи з 18 ст. Еспанія сподівається піднестись щойно тепер.

„Це історично невірно, що Піренеї винуваті у тому, що Еспанія відділена від Европи. Географічні дані не є тими виключними чинниками, від яких залежна політична роля і позиція держав. Вони стають незмінним законом щойно тоді, коли за ними стоять чужі політичні сили, які використовують їх для себе. Ніколи Піренеї не були б кинули на Еспанію грізної темної тіні, коли б за ними не стояла ще грізніша і глибша тінь Франції."

Піренеї залишились ґеоґрафічною границею, але за Піренеями перестала істнувати політична границя, що відмежовувала Еспанію від Европи. Еспанія відітхнула політично та одночасно відпав той чинник, який страшенне погано впливав на всю психіку еспанців, які знали, що не можуть свобідно дихати, маючи вічну загрозу за своєю спиною.

—o—

НА ПОШИРЕННЯ КУЛЬТУ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ.

На зазив дружнього нам хору під орудою Божика складаємо в Адм. »Крак. Вістей« на його потреби для поширення культу української пісні скромну, в міру нашої спромоги, квоту зол. 150.—. Рівночасно пропонуємо створити постійний »фонд культу української пісні«.

Український Хор у Кракові.

РОМАН ГУЧВАНОВИЧ.

Пахучими шляхами Грубешівщини

(РЕПОРТАЖ).

Хведчук не хоче поганяти. Пощо? Чуго квапити се? Хіба не маємо часу? Покурює німецьку папіроску, „ґульденрінґа", подаровану знайомим вояком; розглядається веселим зором по просторих полях і говорить радо про те, що його найбільше цікавить. Про що? Відомо — про політику.

— Вчора, не — нині рано, на росі, читале хлопе краківську ґазету „Вісті", чи як вуно там... Пишить, що Германія зробить нападеніе на Анґлічан.

— Безперечно.

— А вот, туж той воно водикай незміречно цікавое, що то буде. Всі гувореле, щу жнива в нас не будуть спокійні. А воно — гейта карий! — з виділі траба буде рубете пучеток.

— А треба.

І так їдемо височиною заборецьких піль. До Ґдешина. Вечоріє, роса спадає на луги в долинах. Довкруги небо синявою і малахітом. Розкішна селянська околиця. За нами Пересоловичі, на ліво добромирський пан. Далеко на обрії гостинська мурована церква. За Гостинним ліси, болота аж під Турковичі... На право довгою стяжкою розкинуте Берестя, а перед нами в долинах і по левадах Ґдешин. Туди їдемо. Смеркає. Цей вечір матиме хрустальний віддих молодої, розцвітаючої дівчини. І буде над схвильованими перехилами ланів чарівна, синя, фіолетна віддаль. Запахне свіжим сіном в заборецьких стодолах. А в Ґдешині — як то в селі на переднівку: дадуть вечерю з молоком, вареними яйцями і медом. Меду тепер багато на Холмщині; так одурманююче пахне гречка між житами. Зате погано в садовиною. Навіть славні ґдешинські сади повимерзали. Сливок не знайдете в цілій Грубешівщині. Не буде з чим на Спаса святого перед церкву вийти і дідам за душі праведні по гниличці дати. Не диво — люта зима була. Поморозила людей. Майже в кожному селі повмірали старші селяни і бабусі. Такі часи; нові, німецькі, новий світ. А зима була люта. Не дай Боже ще раз такої дочекати.

БОРОТИСЯ ТРЕБА ЦІЛЕ ЖИТТЯ.

Перед церквою зійшлися селяни. Десь скрипів на узліссі журавель при колодязі, десь варили забілену юшку зі свіжою картоплею й окропом. Приємно затягнутися оцими своєрідними запахами нашого села. Що ж нового в громаді? Нічого і багато. Як в цілій тутешній околиці. Хлопці повертались із за Буга і поїхали в Німеччину на працю, полонені вернулись з неволі. Дехто й не вернув. Пішов за Польщу воювати тай пропав. Війна, нічого не зробите. В Ґдешині тепер людям стало і лекше і ліпше. Мають церкву, кооперативу, „Рідну Хату". Воюють з поляками за приходство. Оповідає нам про це розумний провідник громади селянин Іван Козак. Оповідає а інші докидають питання і власні спостереження:

— Як воно іго, чуїте, з тою Анґлією буде?

— Ага, га. А чого то такі сільські машини дорогі?

— Жондари польські ще ходеть, але вже троха присіли.

А старший господар Лопушинський, що добре знається на ріжних політичних справах не може при нагоді не спитати:

— А що там совецкая ґазета пише, га?

Працює село, хоче йти вперед. І вимагає прикладу від проводу. Поляки перешкоджують, гамують. Але праці холмського селянина не спинити легко тим, що вчора писали компромітуючі, безглузді протоколи. А писали — туди їх — говорили селяни — такую і сякую! — писали, розписували і підписували. Та ще й сьогодні кажуть, „же еще так не бендзе"...

Національні справи на Холмщині. Яка прикра, поплутана і складна проблема! Найбільш тверезі польські публіцисти і політики боялися її чіпати. Махали руками на саму згадку і відхрещувалися: „нех Пан Буґ броні!" А низи бюрократів і платних галапасів робили — на приказ з гори — так, як казала їм ментальність волосного писаря адміністраційно-поліційної польської школи. І наробили. Ось м. ін. зразок:

„Протокол

Зебраня орґанізацийнего Товаржиства Опекі Кресуф Всходніх ґміни Молодятиче, одбитего в дню 9. марца 1939 р. в Молодятичах. На зебраню билі обецні: Духовенство ржимско-католіцкіх парафій, научицельство ґміни, вуйт ґміни, уржендніци заржонду ґміни і комендант мейсцовеґо постерунку поліції паньствовей..."

Так зачинається цей прецікавий і характеристичний документ, один з багатьох, один з найдурніших. Ґдешин належить до молодятинської округи, отже постанови протоколу відносилися й до нього. Отже приявні на цих преславних зборах були: ксьондзи, учителі, волосні урядовці, війт і „пан комендант мейсцовеґо постерунку поліції паньствовей"... Натурально, „ржонд і нержонд", як казали колись у Варшаві. Що ж далі?

...„Зебрані вибралі на пшеводнічонцеґо Яна Псуя, вуйта ґміни і на секретаржа Ґалензен Базилеґо, секретаржа ґміни.

Поржондек обрад: 1) Заґаєне поседзеня, 2) Зорґанізоване оддзялу Товаржиства Опекі Кресуф Всходніх в Молодятичах, 3) Вольне вньоскі. Повижши поржондек обрад зебрані пшиелі і пшистонпілі до обрад.

куток та хоч на хвилину здрімнутися, а тут годі. Це вже пятий день і ми не одержуємо ніякого харчу. Геть вибилися зі сил. Просимо дозволу дещо купити. Та дарма. Вязничний сторож навіть слухати не хоче. Та вкінці нам вдалося дістати трохи чорної кави за свої гроші. Так пересиділи ми в голоді серед бомбових налетів два чи три дні і знову пігнали нас на стацію.

Опівночі виїзджаємо в незнану нам дорогу. Досвіта, як стало свитати, заглядаємо до вікон, а ми знову на стації Сокаль. Що за диво? За кілька годин поїзд рушив і тепер уже гнався повною парою, ніде не задержуючись, крім стацій Володимир Волинський, Ковель, та аж у Берестю, де простояв півтора доби. Ми вже думали, що тут наше місце призначення, але ні. Їдемо дальше. „Ех, щоби лише не до Берези, бо там пропадемо", перешіптувались у транспорті. Голод давався у знаки. В Берестю просимо команданта, щоб дозволив купити щось зїсти, й він вислав на місто якогось резервіста, який приніс трохи хліба. На стації у Берестю ми мали змогу бачити атаку німецьких літаків. Польські вояки відстрілювалися із легких скорострілів. Гуділи алярмові сиґнали, паніка, метушня. А ми у ваґонах. Хвилина, і в нас могло б посипатись піря. Нараз чуємо оклики: Оооо!!

Заглядаємо крізь вікна, а там летить стрімголов горіючий літак. Прибіг наш командант: „А що, бачили, як горів німецький літак?!" Він аж захлистувався від радощів, але передчасно, бо це не був німецький, а польський літак, що запалився від якогось дефекту.

Як поїзд рушив, командант сказав, що за годину будемо на місці, але не хотів виявити, де їдемо. В дальшій розмові на запит, чому нас інтернували, пояснював, що через „довгі язики".

Та ось уже поїзд зближався до стації. Засвистав паровіз і кожний з нетерпеливістю заглянув через вікно: *„Береза Картузька"* — виднів напис на стаційному будинку. Береза! Береза!!... Пропали ми.

В Берестї долучили до нашого поїзду кільканацять ваґонів заповнених німцями зі Шлеська, Познаня, Кракова та інших околиць. Висідаючи з поїзду, ми побачили німців, між ними чимало і жінок.

Від стації до концентраційного табору було ще декілька кільометрів. Ту ми йшли скорим кроком понад якийсь рів. Від клунків і валіз, мало рук не обірвали. Я мав також великий тягар. Окрім валізи з біллям і закупленим хлібом ніс ще два плащі. По переді йшли німці. На дорозі перед самим табором казали їм уставитись двійками. По відчисленні й узгідненні кількости інтернованих впала команда: „Вправо зврот, беґем марш!!!" Німці почали бігти у входову браму. Та нараз, счинився крик. Чути було якийсь луск, ніби удари праником. Бють... — крикнув хтось із наших. Це була для нас »мила« несподіванка. Мурашки пішли по тілі. Врешті й на нас черга... Вбігаємо в браму. По обох боках »шпалір« поліціянтів та резервістів. Ґумовими палками та крісовими прикладами луплять кожного де попаде. Ось якийсь резервіст гаратнув нашого прикладом і так сильно, що аж затріщало деревиско. Нещасний відразу повалився на землю як неживий. До нього прискочили зараз інші поліцийники і давай знущатись. Збили, змотлошили, що і з одягу шматки залишились. В тому замішанні я минув якось щасливо цю пекольну браму, та нараз — удар по плечах і я повалився на землю. Скалічив на камені руку, розбив чоло й не мав уже сили піднятись. Та на згадку, що ось збіжиться зараз катівня — я силкувався піднятись. І піднявся таки, навіть став бігти. Перед собою не бачив уже нікого з наших. Аж перед самим майданом площі вправ ще раз дістав поліцайською палкою і то по голові. Ледви прибіг на площу, де застав уже кількох наших. Їм удалось скорше якось прибігти, та більша частина залишилася ще позаду, щойно за хвилину надбігла, а за нею ціла банда резервістів та поліцаїв. Били без пощади.

Кожний пускав із рук, що мав, щоби тільки рятуватись. Я також загубив свою валізку та щойно тепер пригадав собі. По якомусь часі поліціянти завернули одного позбирати погублені речі і він приніс і мою згубу.

(Далі буде)

Пункт 1. Зебране заґаїл вуйт ґміни Ян Псуй, в ктурим вияснів цель і задане Товаржиства Опекі Кресуф Всходніх, почем забралі ґлос: кс. пробош Ф. Гонсьоровські, кс. пробош З. Пісарскі, пп. Ст. Садовскі, Ст. Герчак, Ваньчикова, Б. Ґаленза, М. Новіцкі і інні. Виврйонзала сен дискусія над конечносьцьом розпочеця акції навраценя православних на лоно Косьцьола рж.-кат. і провадзеня енерґічней праци в керунку спольщеня людносьці русінскей, поневаж всьруд людносьці русінскей витворжа сен елемент вивротови і школдліви для паньства. Людносьць русіньска провадзі **активном акцієн україінізованя сен,** впая духа теґо в млодзеж школьном і нєеднократне дзеці школьне явне вистемпуйом з окржикем: **„нех жие Україна!"**, учом сен літератури українскей, в зешитах школьних пішом випрацованя **енажка українскеґо** ітп. Мейсцова людносьць мешканя пшистрая в стилю українскім, як на пшиклад завешане реньчнікуф пшед образамі вишиваних в мотивах україньскіх, вишиване подушек, завешане портретуф Шевченкі ітп.

Вобец повижшеґо зебране постановіло вщоньць енерґічном акціе навраценя русінув на лоно косьцьола ржим.-кат. **методамі, яке сен окажом в практице найлепше.**

Пункт 2. Зебрані ухвалілі пржистонпіць до вибраня на члонкув до Товаржиства Опекі Кресуф Всходніх і утворжиць ґміни оддзял теґо Товаржиства в Молодятичах. До заржонду оддзялу вибрано на пржеводнічонцеґо Яна Псуя, вуйта ґміни, на застемпцен кс. Фльоріяна Ґонсьоровскеґо, на секретаржа Ґаленза Базилеґо, секретаржа ґміни і на члонкув: Воловском Розаліен і Крашкевіча Іґнацеґо. Оддзял тен зґлосіць до реєстрації в Повятовим Товаржистве Опекі Кресуф Всходніх.

Пункт 3. Научицельство шкул повшехних ґміни поставіло вньосек звруценя сен до владз школьних зволаня пржез інспектора школьнеґо конференції научицельства повяту, би зе строни свей владзи пржеложоней не било наражоне на якекольвек непорозумене зе взґленду на заанґажоване сен до праци в тей акції.

Поневаж започонткована пржез заржонд ґміни акція ревіндикації православних пржейсьця на вярен рж.-кат. дала винік додатні, пржето зебрані ухвалілі уржондзіць в дню 26. марца р. б. пржи косьцеле парафяльним в Тржещанах обхуд маніфестацийни навруценя з удзялем як найшершей варстви людносьці, орґанізаций культуральноосьвятових і сполечних, на ктури то обхуд запросіць Довудзтво 2 пулку стржельцув конних, пржибиця з оддзялем войска і оркестром. На тим зебране закоиьчоно.

Секретарж: Пржеводнічонци Зебраня:
Ґаленза. Я. Псуй".

Відписи цього протоколу кружляють сьогодні свобідно по селах молодятинської околиці. Що ж роблять орґанізатори ганебних зборів? Чи повтікали до Румунії, чи воюють на фортах Анґлії? Де там! Сидять на місці й кидають колоди під кожнісіньку, найслушнішу і найсправедливішу українську акцію. Ксьондз Пісарські безлично впирається в Ґдешині і не хоче вступитися з приходства, дарма, що справу вже програв і мусітиме це зробити. Війт пан Псуй, найгірший тип передвоєнного „указного" перевертня, ще й сьогодні не хоче „з хлопом говорити", довго держався свого становища і тепер — здається — має дуже значні впливи на адміністрацію. Не є це ніяка тайна. Кілька місяців боролися з ним українці. Вибороли: влада призначила іншого війта, буцімто німця, А. Клема. Настала радість: ото мовляв, нарешті матимемо обєктивну владу! А тимчасом рішення нового війта якось все випадають на некористь українців. Люди здивувалися. Раз, другий, третій... Е, щось воно недобре. Ідут до війта і кажуть:

— Щось, ви пане війте не дуже раді нашим справам?

— Не заврацайце мі ґлови!

— Може ви зайняті виїздом до Німеччини?

— А по цо я поядеп?

— А хіба ж ви не німець?

— Які я там немец, я такі собі польскі немец...

Нічого, люди, не зробите. Боротися треба ціле життя, боротися завзято, витривало, до кінця. Пережили ми конституцію, виборемо і свої, належні нам, автохтонному населенню права!

ТУГА МОЛОДОГО ЛЕЙТНАНТА.

Недобрі, невеселі вісті кружляють по кучерявих селах і квітучих, пилюкою покритих шляхах сонячної Грубешівщини. А літо таке гарне. Битою, широкою, веселою дорогою з Замостя на Вербковичі і Грубешів їдуть кольони. Молоді осмалені хлопці. На роверах і на самоходах. Ідуть і співають свою скандовану пісню:

Die blauen Dragonen sie reiten
mit klingenden Spiel durch das Tor.
Fanfaren sie begleiten
Hell durch die Dünen empor.

Коваль Яндрух відкладає на бік молот і сплюнувши (крізь виламаного зуба) через двері кузьні повагом проказує:

— Ось молодці!

Кольони машерують. Одні на схід, інші на захід. Мотоциклем їде молодий лейтнант. Пізнав, привиталися. Він вже тут провів цілу зиму, весну і половину літа. Тепер відходить на захід, до батьківщини. Нетерпеливиться.

— Чому так поспішаєте, лейтнант? Нудно тут, правда?

— Яволь. Стоїмо тут без діла. А там на фронтах заходу стільки вражінь, стільки нагод до слави і пригоди...

Розумію. Старшина усміхається, вояк при моторі сміється, машина з шумом дрижить і втікає вперед зпід керми. На захід. Ті молоді, що йдуть над Буг, мають в петельках нові стяжки Залізного Хреста. Йдуть через ясні поля Грубешівщини, синьою, читами розспіваною, битою дорогою. Чи розуміють вони мову того жита, з якого буде чорний український хліб? Але йти вони вміють: разом, лавою, все вперед. І так свобідно лине їхня гостра пісня:

Morgen da müssen sie reiten,
mein Liebster wird bei Ihnen sein,
morgen in allen Weiten,
morgen, da bin ich allein...

З українського життя

ХОЛМ

Збірка на Німецький Червоний Хрест

З нагоди відвідин Генеральним Губернатором мін. д-ром Франком українські холмські орґанізації і поодинокі громадяни відрухово, через покликану наспіх комісію з ред. Островським, зібрали на Німецький Червоний Хрест — 1.823 зол. Гроші зложено на руки начальника округи.

Вечір з нагоди відвідин полк. Бізанца

З нагоди приїзду до Холму полк. Бізанца відбувся в німецькому касині (б. »Рідній Хаті«), вечір, на який масово прибули представники німецького й українського громадянства. Програма була різномавітна. Полк. Бізанц поділився своїми дуже цікавими спогадами з подій 1917—20 рр. Український соборно-світський хор під проводом Куриленка відспівав кілька українських народніх пісень. Танцюристи театру при »Рідній Хаті« під дир. Н. Обідзінського виконали кілька національних танків, як »Зірка«, »Запорозький« та інш. У міжчасі виступили з деклямаціями п. Крушельницька і п-на Йощуківна (німецькою мовою). Новиною для німецьких гостей був виступ ґрупи (4 особи) бандуристів п. Місевича. Виконавців нагороджено рясними оплесками.

Соборно-національний хор

Перебравши у свої руки холмський собор (голі стіни), українське громадянство мусіло не лише наспіх подбати про провізоричний іконостас, образи й т. д., але і про хор. Завязок його дала частина співаків (українців) з хору Богословської церкви. Дальшу опіку над хором узяв на себе Діловий Комітет відновлення собору, а властиво голова ред. В. Островський і секретар інж. А. Романенко, який вклав у це діло багато енерґії. На заклик комітету українське громадянство Холму задеклярувало на хор понад 4.000 зол. і вплачує ці гроші місячними вкладками. Крім цього вплинули вже й одноразові датки: від інж. О. Теребуса 300.— зол., дир. Українського Наукового Т-ва у Варшаві П. Дмитренка 100.— зол., проф. М. Литвинця 25.— зол. і п. Євг. Кулицького 15.— зол., разом 440.— зол.

Дальшу опіку над хором перебрала ґрупа членів Ділового Комітету у складі: гол. В. Островського й проф. П. Ковлюка та соборного старости Л. Рябчука. Опікуни хору за перші 10 днів праці (до 1. серпня ц. р.) вже виплатили кільком головним співакам 210.— зол. Декларації на місячні датки й одноразові жертви приймаються надалі.

З огляду на брак у Холмі відповідних співаків, опікуни хору шукають їх по цілому Ґенерал-Ґубернаторстві.

Збірка на відновлення холмського собору

Вже перші необхідні перерібки в соборі вимагають значних видатків. Тому то приспішення й збільшення розмірів жертв на відновлення холмської святині доконче потрібні. Тим більше, що наближається велике холмське свято-відпуст, відомий під іменем »Пречиста« (21. вересня)..

З приємністю треба ствердити, що й поодинокі парохії й окремі особи спішать на поміч »Комітетові Відновлення Холмського Собору« зі значними жертвами. Ця жертвенність парохій заслуговує на особливе підкреслення, бо одночасно мусять вони будувати церкви для себе на місці зруйнованих поляками або переробляти пересвячені на костели. Тому то Діловий Комітет на одному з останніх засідань, щоб вирізнити найбільш жертвенні парохії, рішив висловити подяку на письмі за збірки на відновлення собору: парохіян парохії с. Бозок враз з парохом о. П. Середою (280 зол.) і Рейовець з парохом о. М. Ткачем (250 зол.), а також деканові білгорайської округи о. прот. В. Матвійчукові.

Комітет має тим більші надії на висліди збірки, що жертводавці - парохії продовжатимуть її аж до закінчення робіт біля собору. А потрібно буде на це кількасот тисяч золотих. Незабаром Діловий Комітет почне оголошувати списки жертводавців. Андреса Комітету Відновлення Холмського Собору: Холм, Люблинська 2, Соборна Гірка.

В. О.

СЯНІЧЧИНА

РАТНАВИЦЯ ПРИ КУЛЬТУРНІЙ ПРАЦІ

Хвиля національного пробудження що широко розлилась в останніх місяцях по цей бік Сяну, не минула і малого підгірського села Ратнавиці, сяніцького повіту. Село чисто українське (на двіста кільканацять українців ледви один поляк), не мало за часів Польщі ніякої, крім польської школи, культурної орґанізації. По розвалі Польщі з приходом української учительки З. Косарівної в селі почалося нове життя. Основано кооп. »Надія«, що обєднує у своїх рядах усі господарства в селі. 28. березня ц. р. село Ратнавиця гарним концертом шкільної молоді склало поклін батькові Тарасові. На концерт склалося вступне слово учительки, деклямації та хорові точки дітвори. Концерт закінчено національним гимном.

Не призабула теж Ратнавиця помянути другого великого сина України в дні 23. травня ц. р. Дітвора сплела гарний терновий вінок на панахиду, що відбулася в парохіяльній церкві Волиці. Опісля в Ратнавиці вірбувся концерт з піснями та деклямаціями. На закінчення шкільного року 29-го червня ц. р. шкільна дітвора відограла дві сценки »Серед ангелів« і »Найбільша втіха мами«. Діточки гарно вивязались зі своїх роль так, що матері і батьки дійсно врадувані гарними успіхами своїх школяриків вдоволені розходилися додому.

З ЖИТТЯ В СОЛОННІМ

Солонне — невелике село, положене над Сяном, невідоме нікому. За Польщі памятала за Солонне і шляхта і поліція... В Солоннім була школа, вибудована власними силами, в якій вчила полька по польськи. Щойно по розпаді Польщі втікла польська учителька і до села приїхав український учитель. В память героїв, поляглих за волю України, висипали селяни високу могилу і поставили гарний березовий хрест з тризубом та написом »Борцям за волю України«. У святі могил взяла участь молодь, зорґанізована у відділах з Солонного, Підбуковини та Костеви, з терновими і дубовими вінками та багато народу з довколичних сіл. Прийшли навіть найменші з дитячих садочків, щоби склонити головки перед тінями героїв. Один з молоді сказав коротенько про значіння цієї могили, опісля всі приявні відмовили навколішках молитву за душі героїв і гомоном покотились по горах і по лісах слова »вічная память«, кілько стрілецьких пісень та молитви »Боже Великий Єдиний«, після чого всі підбадьорені цим святом розійшлися додому. Прикро, що у святі відмовився взяти участь і священик і український учитель. Одначе ми, селяни Солонного та інших сіл, віримо, що Бог приняв нашу молитву за душі героїв, бо це були щирі молитви. Без учителя, без нашого священика, але такими щирими, кілько лише щирости було в серцях українців з Солонного.

ОЖИВЛЕНА ПРАЦЯ У ФЛЬОРИНЦІ

У селі Фльоринці оживлена праця. Хоч багато людей виїхало на роботу до Німеччини, а багато заражених »москвофільством« спить »сном блаженних«, проте мала горстка людей працює невтомно далі і не дається випередити іншим селам. Передусім багато працює гр.-кат. хор під проводом діяльного диригента бр. Йоаникія, студита. Хор улаштував від початку року дві вистави п. н. »Американка« і »Такий світ настав«. Майже всі аматори гарно вивязалися зі своїх роль. Ті вистави повторено теж і в сусідньому селі — Полянах. Недавно 28. липня ц. р. відбувся концерт у честь Маркіяна Шашкевича і з ним їздили до сусідніх сіл: Вафки та Брунар. Програма була багата. Гарно подобалися деклямації трьох дівчат. Крім того хор співає майже щонеділі Службу Божу. Багато праці вкладають теж хористи, які не зважаючи на різні перешкоди, як: зливний дощ, далека віддаль і жнива, постійно приходять на проби.

Багато причинилася для розвитку національної свідомости Соня Заяцівна, одна з учительських сил у Фльоринці. Вона то з великою посвятою працює над освідомленням нашого квіту, нашої надії — дітей. Від початку року влаштувала концерт у честь Т. Шевченка. Дуже гарно випало закінчення шкільного року. Багато слід завдячувати жертвенній праці ОО. Студитів, які від 1936 р. не зважаючи на різні шикани польського уряду та перешкоди різних ворогів, успішно працюють далі.

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР.

СЕРПЕНЬ.

13. Второк — Євдокима
14. Середа — Маков.

— БОГОСЛОВИ - ПИТОМЦІ духовної перемиської семинарії подадуть місце свого побуту з зазначенням, котрий рік наук покінчили. Канцелярія Єп. Генер. Вікаріяту в Ярославі.

— З УКРАЇНСЬКОГО ДОП. КОМ. У КРАКОВІ. УДК. у Кракові, вул. Яблоновських 10/12 взиває — Помаску Ольгу, Хомяка Евгена, Герасимовича Ярослава, Сторощука Романа, Ляв Любов, Турковця Тимотея, Петеш Софію, Гнатковського Степана, Перчика Василя, Дашкевича Михайла, Качмара Михайла, Цуньовського Михайла, Левка Павла, Сквіртянського Михайла, Боднара Теодора, Гуня Романа, Літота-Лотоцького Олександра, що внесли подання на радіо й досі на двократне візвання не явились, — негайно зайти до Комітету, бо в противному випадку подання їх будуть полагоджені негативно.

Транспорт мужчин і жінок до фабрики Сіменса в Берліні відійде в пятницю 16. 8. ц. р., так що в Кракові треба бути найпізніше у четвер рано, 15. 8. ц. р. Кандидати на виїзд, що зголошуються в найближчих »Арбайтсамтах«, їдуть до Кракова на державний кошт. З приїздом треба негайно зголоситись в Українським Комітеті: Краків, Яблонівських 10/12. За УД. Комітет: Іван Яцишин, в з. реф. праці.

— НОВІ ЧАСОПИСИ В ГЕНЕРАЛ-ГУБЕРНАТОРСТВІ. В останньому часі почали виходити два нові польські часописи: ілюстрований тижневик »7 днів« та ілюстрований місячник »Фаля«. У Кракові вийшло вже кілька чисел »Жидівської Газети« в польській мові, що занимається головно внутрішними жидівськими справами, а саме справами еміграції жидів, перевишколом жидів та соціяльними і релігійними справами.

— ОРҐАНІЗАЦІЯ ТЕКСТИЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ В ЛІЦМАНШТАТІ. Відбудова й розбудова текстильної промисловости в Ліцманштаті дійшла вже до того, що по привернені в цілости нормальних взаємин, зможе вже повною парою працювати. До того треба було перевести низку технічних і організаційних робіт. Деякі фабрики треба було змодернізувати й відповідно технічно вивінувати. При тому треба було теж змінити жахливі давніші соціяльні відносини та зрівняти їх зі соціяльним станом в Німеччині. Тепер ліцманштатська текстильна промисловість перебрала відповідний контингент продукції для Німеччини, а по привернені нормальних мирних відносин, Ліцманштат перебере на себе і зможе відограти ту ролю, що йому призначить в майбутності світовий ринок.

— ГОЛОСНИК НА ВУЛИЦЯХ БІЛЬШИХ МІСТ. Подібно як в багатьох містах Німеччини, так теж і в різних містах і місцевостях Ґенерал-Ґубернаторства заінстальовано на площах голосники, що передають важні повідомлення. В самій Варшаві заінстальовано на вулицях 40 голосників, що вже від 1-го серпня передають в німецькій і польській мовах усі важніші звідомлення подій.

Короткі вістки

= ДО БРАТИСЛАВИ прибув новий німецький посол, Манфред фон Кілінґер. Він вручив президентові Словаччини д-рові Тісо уповноважуючі листи.

= АМЕРИКАНСЬКИЙ МІНІСТР пошти Ферлей склав у президента Америки прохання, щоб його звільнити з того становища. Президент узглядних те прохання і з днем 31. серпня ц. р. мін. Ферлей уступить.

= З ЛОНДОНУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що біля берегів Анґлії затонув шведський корабель »Атос« 1.500 тон містоти.

= У РУМУНІЇ арештовано й вислано до табору відокремлення 22 жидівських журналістів, що ділали на шкоду Румунії. Між арештованими є б. начальний редактор жидівського часопису »Адеверуль« — Сокор.

= Б. ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕМ. РЕЙНО утік із Франції і вивіз поверх 20 тисяч франків, багато золота, дорогі цінностей, тощо. Здогадуються, що це все державне майно.

= АНҐЛІЙСЬКІ ВІЙСЬКА покинуть в найближчому часі Шанґай, Пекін і Тієнтсін.

= ТУРЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ратифікував німецько-турецький договір про товарообмін.

= СОВІТСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО видало брошуру про закордонну політику Совітів. У брошурі надрукована промова Молотова з дня 1. серпня 1940 р.

= В АМЕРИЦІ помер нагло провідник жидівських сіоністів, Жаботинський. Він прибув до Америки, щоб зорґанізувати жидівську, добровольчу армію проти Німеччини й Італії.

СОВІТСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ЛЬОНДОНІ

Штокгольм, 9. 8. Совітський амбасадор Майський склав англійському міністрові закордонних справ протест проти задержання естонських і латвійських кораблів в англійських пристанях.

—o—

Що треба знати українським робітникам у Німеччині?

Всі українці, які є на будь яких роботах у Німеччині, підлягають компетенції дотичного уряду праці. Отже всі справи, звязані зі зміною місця праці, чи всякі справи між працедавцем і працівником підлягають компетенції арбайтсамту. Тим самим справи зміни місця праці, чи звільнення з якогось місця праці підлягають компетенції дотичного арбайтсамту, без дозволу якого не вільно ні зміняти, ні покидати свойого місця праці під загрозою відповідних кар.

Якщо є якісь непорозуміння між працівником і працедавцем, то тоді найкраще звернутися або до місцевого арбайтсамту, або ще краще до арбайтсфронту. Повітові централі арбайтсфронту є в кожному повітовому місті і вони беруть в оборону робітників перед несовісними працедавцями. Всі українські робітники повинні стати членами арбайтсфронту.

Робітники, потрібні для допомоги в хліборобському господарстві своєї родини в Ґенерал-Ґубернаторстві, і тільки такі, можуть старатися про звільнення їх з хліборобських робіт. Належно написане й умотивоване подання, потверджене місцевим громадським урядом передає родина робітника, яка вносить подання, місцевому арбайтсамтові чи пак його відділові (небенштелле в Ґенерал-Ґубернаторстві), який подання опінює й пересилає дальше до полагодження. Ще краще як подання родини підтвердить місцевий український Допомоговий Комітет та подбає, щоб місцевий арбайтсамт подання належно заопініював та переслав до вищої інстанції. Це найкращий спосіб старатися про звільнення з праці. Підкреслюємо ще раз, що старатися про звільнення може родина тільки тих, які дійсно потрібні до помочі в їх домашньому хліборобському господарстві. Очевидно, що не всі, які стараються про звільнення будуть звільнені.

Що ж торкається відзнаки »П.« то українці є від її ношення звільнені (гл. »Український Вістник« — орган УНО ч. 8/37/ з 25. VII. 1940 р. ст. 3 уст. 20).

Помічною перед німецькими властями для українських робітників у Німеччині є українська установа довіря в Берліні (Украініше Фертравенштелле, Берлін В. 30. Баєрішерплятц 3), до якої належить з тих справах звертатися.

Багато інформацій у вище згаданих справах можна знайти в органі УНО »Український Вістник«, що виходить в Берліні В. 50. Ансбахерштрассе 15.

—o—

Студії в Берліні

Українське студентське т-во »Зарево« в Берліні подає до відома заінтересованим, що в Берліні є такі високі школи:

1) університет, 2) техніка, 3) господарська висока школа, 4) музична висока школа, 5) висока школа для мистців і багато інших високих та вищих шкіл.

Студії тривають від 6 до 12 триместрів, залежно від факультету. Оплата 200.— до 250.— РМ. триместрально, від яких українців звичайно звільнюють. Одначе доконче внести відповідне прохання про звільнення та удокументувати свідоцтвом незаможности.

Життя від 100.— РМ. місячно. Працювати і вчитися дуже важко, бо праця, звичайно фізична, забирає коло 10 годин часу деннє, а заробіток коло 130.— РМ. місячно. Якщо збірка на »Фонд Студента« допише, будуть можливі малі допомоги. Прохання про приняття на відповідний факультет університету чи іншої високої школи вносити до т-ва »Зарево« найдальше до 20. серпня ц. р. До прохання долучують: А) абсольвенти ґімназій: а) свідоцтво зрілости, б) леґалізований переклад свідоцтва зрілости, в) 6 світлин; Б) студенти високих шкіл: а) замість свідоцтва зрілости індекс з високої школи, б) його удостовірений переклад, в) 6 світлин, г) добре також долучити матуральне свідоцтво з удостовіреним перекладом.

Крім цього кожний долучує опис життя і 35.— РМ. на вписове та свідоцтво здоровля. У проханні до т-ва »Зарево« петент подасть докладний опис свого життя та фонди, з яких думає жити підчас студій. Початок студій мабуть 2. вересня ц. р. Переклади документів доконує і леґалізує також НаСУСОН по зложенні 2.— РМ. від свідоцтва, 4.— РМ. від індексу. Є деякі можливості тринимання на студії тих українців-студентів, які через воєнні події потратили свої студентські документи. Вони мусять зложити прохання зі всіми вище названими залучниками крім свідоцтв зрілости та індексу. Замість цих петент подає докладний опис студій, як: відбуті вправи і семинарі, зложені кінцеві іспити і т. п. Абсольвенти ґімназій подають докладний опис їх матурального свідоцтва, себто вичислюють ноти, що їх дістали при іспиті зрілости. Опис студій мусять потвердити два студенти німецьких високих шкіл, або інші дві особи, які мають правне відношення до високих нім. шкіл чи урядів. Прохання до »Зарева« мусть бути потверджене українськими культурно-освітними чи руханковими орґанізаціями, в яких петент брав живу участь. У деяких випадках замість орґанізації прохання можуть бути потверджені особами, що є загальновідомі в українському громадянському житті. Українці — німецькі громадяни можуть долучити до прохання про приняття на студії посвідку відбутої служби праці. Приняття на студії без вступних іспитів. Усі студенти українці полагоджують свої справи за допомогою своїх студентських орґанізацій.

Хто не може написати відповідного прохання і подати опису життя чи прохання про звільнення від оплат може залучити відповідну кількість підписаних у долі аркушів паперу, на яких т-во »Зарево« виготовить відповідні докумети, але тоді доконче зложити по 1.— РМ. від кожного залучника. УСТ. »Зарево«, Berlin, Scharlottenburg 7, Postfac 243).

Листування Адміністрації

Вп. Садовський — Ґрос Урґебен: Газету висилаємо на бажану адресу. Передплату просимо післати на наше конто до Берліна.

Вп. Гюченко — Бережниця Вижна: Бажаних чисел не можемо Вам вислати, бо вичерпані.

Вп. Лоза — Вельтштедт: Грошей ще не отримали. По отриманні негайно Вас повідомимо.

Вп. Василів — Петерсдорф: Грошей ще не отримали. Газету для брата висилаємо.

Вп. Федак — Кромеріж: Гроші отримали. Передплата заплачена до травня 1941 р.

Вп. Мончин К. — Руперсдорф: До тепер отримали тільки 10.50 зол. на »К. В.« і 2 зол. на »Іл. В.«

Вп. Даньчуга — Ґеорґвайс: Грошей не отримали. Посилаємо Вам чек, яким просимо післати гроші до Берліна на наше конто.

Вп. Колодій — Сакрав: Гроші отримали. Передплата за »К. В.« вирівнана по кінець року.

Вп. Каліщак — Ансбах: Гроші отримали. Передплата за »Кр. В.« заплачена до 22. IX. ц. р.

Вп. Масляк — Берлін: Передплата за »Кр. В.« заплачена до кінця липня ц. р. »Іл. В.« вже вислали.

Вп. Тарнавський — Лубнс: Передплата вирівнана по кінець серпня ц. р.

Вп. Підлужний — Ковалі: Гроші одержали. Газету висилаємо.

Вп. Бардахівська — Берлін: Газету висилаємо. За »Кр. В.« по кінець липня належиться нам 8 зол.

Вп. Колесник — Прага: В березні передплата піврічна коштувала 15. — зол., бо »Кр. В.« виходили 2 рази в тиждень. Від 1. травня місячна передплата 3.50 зол.

Вп. Варський — Байдль: Мапу висилаємо. Адреса УНО подана на чеку, там просимо також звернутися в справі перенесення на інше місце праці.

Вп. Штайн — Берлін: Грошей ще не отримали. Братові вже розпочали висилку »Кр. В.«

Вп. Романевич — Пґайнсберґ: Передплата вирівнана до 15. X. ц. р.

Вп. Пащак — Штрелен: Грошей ще не отримали. Часопис для п. Денисюка висилаємо.

Вп. Оріян — Ротенбурґ: Грошей ще не отримали. За »Кр. В.« належиться нам до кінця серпня ц. р. 8.— зол.

Вп. Угринівський — Берлін: Часопис висилаємо правильно, (від 1. VII. ц. р.). Просимо реклямувати на місці.

Вп. Вайс — Ромрод: Гроші отримали. Передплата вирівнана по кінець липня ц. р.

Вп. Стельмах — Пухберґ: Гроші одержали. Адреса УНО U. N. V. Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15/II а »Наступу« Praha XIV - 65, Post schr. 3.

Вп. Процишин — Шандав: Передплата вирівнана до кінця серпня ц. р.

Вп. Інж. Янішевський — Подебради: До кінця липня ц. р. належиться нам 14.25 зол. Просимо цю квоту переслати до »Пробоєм« в Празі на наш рахунок.

ОГОЛОШЕННЯ

Комісарська Управа Фірми Краків, Ринок число 30.

ЯКІВ ҐРОС

поручає українській клієнтелі порцеляну, кришталі, лямпи

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Старшини, підстаршини й козаки 6-ої Стрілецької дивізії відгукніться на адресу: Гриць Запара, Krakau, Orzeszkowa 7.

Дмитре Ферлєй (с. Степана) з Балинець, напиши до Адміністрації »Краківських Вістей«, (Krakau Karmeliterstr. 34/II.) для Місика. 802 5-5

Оксана Вальчик, Сокаль-Забужжя, подай свою адресу до Адм. »Кр. Вістей« для Олі. (Krakau, Karmeliterstrasse 34/II.) 820 4-5

Кравецьку машину „Singer" може набути тільки українець. Ярослав, Собіського 8., Копанський. 831 2-2

Шукаю помешкання (приміщення) при інтеліґентній родині, що заопікувалася б моєю дитиною тоді, коли я буду працювати. Зголошення: Краків, вул. Грабовського 4, м. 5. 813 4-4

Володку — брате та Володку й Олю Коцюмбаси, перешліть мені Ваші адреси. — М. О. Roma, Via Messina 30 Italia. 844 2-2

Книговод (український біженець, літ 40) шукає праці в місці, де міг би дістати помешкання для 4-ох осіб родини. Визнається в шкіряній бранжі та взутті. Розуміється теж на рільній, огородничо-садівничій господарці. Володіє німецькою мовою. Д. Оренчук, Freistadt Oberdonau, A. Hitler Pl. 5. 848 2-3

Шукаю умебльованої кімнати з комфортом і правом вживати кухню (найрадше при українській родині). Зголошення до Адміністрації »Кр. Вістей« під »Самітний урядовець«. 849 2-3

Уневажнюю вкрадений »Аусвайс« ч. 2568 виданий Укр. Комітетом в Кракові на імя Володимир Касараб.

КУПИМО АБО ВИЗИЧИМО ЗА ВИНАГОРОДОЮ:

1) Кость Федорович: »Українська школа в Польщі у світлі законів і практики«. Видання українських партій.
2) Іван Герасимович: »Збройна і культурна війна«. Видання »Рідної Школи«.
3) Іван Герасимович: »На тривогу!« Видання »Рідної Школи«.
4) Іван Герасимович: »Як переводити шкільний плебісцит«. Видання »УНДО«.
5) Дмитро Великанович: »За українську школу« — про шкільний закон Ґрабського. Видання »Рідної Школи«.
6) Ювилейна книжка »В. П. У. В.« з нагоди 25-ліття істнування товариства. (»Взаїмної Помочі Українського Вчительства«).
7) Річники або поодинокі числа журналу »Рідна Школа«, »Учительське Слово«, »Шляху Виховання і Навчання« та »Української Школи«.
8) Статут т-ва »Взаїмна Поміч Українського Вчительства« і правильники секцій того ж товариства.

Адреса: „Ukrainischer Verlag" Krakau, Karmeliterstr. 34/II. 2-3

Петро Цимерман пошукує брата Артеня Цимермана. Адреса Петра Ц.: Stalag XVII A. Gefangenennummer: 40712. Deutschland. 854 1-1

Друзі, відізвіться! Село Дубя, п. Броди, — Б. Беднарський, К. Семеренко, Й. Хомин, В. Гаранюк та інші Знайомі й Друзі. Моя адреса: ІЩАК АНТІН, Томашів Люблинський, вул. Пекарська 5. 855 1-3

КРИНИЦЯ! Подаю до відома, що з днем 12. VIII. ц. р. я урухомив пансіон і харчівню в віллі »Мева«. Мешкання з постіллю й харчем від 9 зол. 856 1-2

Нововідчинена »Українська Гостинниця« в Криниці (напроти »Курґавзу«) видає дешеві та смачні обіди, вечері та снідання. 857 1-1

Базю Гнатів, відгукнися зараз! Справа важна. Т. Найдич, Ряшів, Зиґмунтівська 11/II. Знайомі, перекажіть прочитане! 858 1-1

Скотюк Юрку, подай Свою адресу! Скотюк Гнат, Glashütten Nr. 8, Post. Alland U. N. D. 859 1-1

Степан Коцковин і другі Знайомі з с. Долина, колишні полонені, відізвіться на мою адресу: Bartków Fedir, Krakau, Batorystr. 10/I. 860 1-2

Мироняк Юрку та Базистюк Йосипе (»Юзю«), обидва з села Поляники, подайте свою адресу до Адм. »Краківських Вістей« **для кревняка.** 861 1-1

Пошукую дядька Г. Прихнюка з села Новоставець, пов. Радехів. Негайно прошу зголоситись на адресу: **Патан Семен,** Watenstedt/Braunschweig Lager 11/245 862 1-1

Шукаю Друзів: Остап Хожемпо, Іван Ковалишин, Василь Кіричинський, Роман Кушнір із Вощанець. **Микола Яремчак, Deutschland, Stalag X A. Gefangenennummer 5260** 863 1-1

Хто знає адресу Петра Збира з Яворівщини, хай ласкаво зголосить: Maria Rodytsbh, Lichteneeg-Lindenhof 11°, bei Franz Schrammel. 864 1-3

Пошукуємо здібних вишивальниць. Зголошення: **»Гуцульське Мистецтво«, Краків, Ринок 18,** між год. 10—1. 865 1-1

Знайомі, відгукніться! Ботулинські з Ляховець живуть: Bendzin o/S Hallenstrasse 8. 866 1-1

Іване Гук із села Дацки, пов. Яворів, замешкалий в Ярославі, прошу відгукнутись на мою адресу: **Wotus Mychajlo Bad-Grund (Harz) Pfarnissestr.** 867 1-1

Хто знає ідресу інж. Томка Лушпинського зі Стецеви зволить подати **Іванові Герасимовичеві. — Krakau, Lubelska-gasse 25. (Arbeitsamt).**

КООПЕРАТИВНІ КУРСИ.

Т-во »Сільський Господар« в Ярославі улаштовує **одномісячні кооперативні курси** в Ярославі для нефахових орґанізаторів та ґімн. абітурієнтів, з метою підготовити їх до організування, люстрування й ведення сільських кооператив.

Курс починається 12. серпня ц. р. в Ярославі. Оплата місячна 40 зол.

На курсі будуть викладати найвизначніші наші кооператори й фахівці. Приміщення безплатно дає »Сільський Господар«. Треба привести сінник і постіль. Харчування в укр. харчівні 3 рази денно за 4.50 зол.

Зголошуватися особисто перед курсами, в канцелярії: »Сільський Господар«, Ярослав, Ринок 6.

Косметика та перфумерія
Гурт і деталя
І. Мінґельґрін
Краків, вул. СТРАДОМСЬКА 10. 720 9-10
Замовлення українських клієнтів із провінції полагоджуємо швидко та ввічливо. КОМІСАРСЬКА УПРАВА

„Küche und Heim"
:-: Inhaber Bruno Galuszka :-
Гуртівня кухонного приладдя
ЕМАЛІЯ
АЛЮМІНІЙ
СКЛО
ФАЯНС
ПОРЦЕЛЯНА
Краків, Agnesgasse 2.
579 22-25

Українці купують
порцеляну
скло
кришталі
у фірмі ЯКІВ ДІНЕР 591 21-25
Краків, вул. ШЕВСЬКА 20.
Treuhänder — Paul Schwarz

УНІВЕРЗАЛЬ
усякого рода
БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІЯЛИ:
цегла, цемент, папа, дахівка, цементово-азбестові плити „Етерніт", кафлі, тростинові мати, тер, асфальт, вапно й т. п. — ВАГОНОВО ТА ДЕТАЛЬНО.
Краків, вул. Старовісльна 28. Тел. 129-37. 719 11-30

МІЖНАРОДНІЙ ТРАНСПОРТ А. Сп.
„Польський Льойд"
Краків, Фльоріянська 23,
Телефон 101-59.
Міжнародня спедиція, полагоди митних справ,
Магазинування, транспорти меблів,
Збірні транспорти з усіх більших міст Німеччини,
Заладування та виладування в усіх більших містах Генерального Губернаторства.
Інформації в справах імпорту та експорту. 723 6-6

Оголошуйтесь в „К.В."

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен і наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ПЕРЕДПЛАТА »Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерал-Ґубернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва PSch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: Probojem".Praha XIV-65 post. schr. 3. Курс 1 нім. марки 2 золоті; 1 чеської корони 20 сот. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.
Звертаємо увагу подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil; Hauptschriftleiter L. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II. Fernsprecher 230-39. Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. 102-79